

Bílina

Území dnešní Bíliny bylo jedno z nejstarších osídlených míst v Čechách. První písemná zmínka o Bílině „provincia Bilinensis“ se nachází v listině papeže Jana XV. z roku 993. V 10. až 11. století byl vybudován zdejší hrad, ve 13. a 14. století městské hradby a ve 14. stol. byly také zakládány vinice. Až do začátku 13. století byla Bílina správním centrem provincie v čele s knížecím kastelánem. Pod hraděm se rozrůstala trhová ves, postupně se měnící v městečko. Za panství husitského hejtmána Jakoubka z Vřesovic byly postaveny gotické kostely svatého Petra a Pavla.

Město Bílina se rozkládá při severním okraji Českého středohoří, leží v nadmořské výšce 207 m n. m., podnebí je mírné a slunné. Dominantou města a okolí je znelcový masiv Bořeň (539 m n. m.), největší těleso tohoto typu ve střední Evropě, kde byla v roce 1977 vyhlášena národní přírodní rezervace o rozloze 23 ha.

Bílina je neodmyslitelně spojena s lázněmi a léčivými účinky alkalické minerální vody kyselky, jejíž objev je Václavem Hájkem z Libočany datován dokonce již do 8. století. Export vody do celé Evropy je dokladován už v 17. století. Rozhodující zásluhu na léčebném využití tohoto zdroje měl balneolog a geolog Franz Ambros Reuss (1761 - 1830). Lázně pak přivedly do města i osobnosti jako je Ludvíg van Beethoven, Johann Wolfgang Goethe, Alexander von Humboldt či Karel Havlíček Borovský.

Město má řadu historických památek, z nichž nejvýraznější je monument barokního lobkowiczského zámku, dílo italského architekta Antonia della Porta ze 17. století. Další památkou je secesní radnice z počátku 20. století, z plastik vyniká mariánský sloup na náměstí poblíž kašny se sochou svatého Floriána, obojí dílo G. P. Toscani, z druhé poloviny 17. století. Klenotem je soubor novorenesančních budov lázní a zříděl, který je dílem architekta Sablicka z konce 19. století. Zajímavá je i unikátní Lesní kavárna, která zdobí památkově chráněný lázeňský lesopark s řadou vzácných stromů.

V současné době je Bílina těžebním a také sklářským městem. Významnou úlohu zde hrají společnosti Severočeské uhelné doly a elektrárna Ledvice. Textilní průmysl je zastoupen pobočkou firmy SEBA Tanvald, sklářský průmysl firmou Splintex Czech Chudeřice.

Zahraničními partnerskými městy jsou polské město Bilgoraj a francouzské Alés.

Das Gebiet von Bílina gehört zum ältesten Siedlungsgebiet in Böhmen. Die erste schriftliche Erwähnung von Bílina als „provincia Bilinensis“ findet man in der Urkunde des Papstes Johannes XV. aus dem Jahre 993. Im 10./11. Jahrhundert wurde hier eine Burg und im 13./14. Jahrhundert die Stadtmauer gebaut. Im 14. Jahrhundert wurden die Weinberge angelegt.

Bis Anfang des 13. Jahrhunderts war Bílina ein Zentrum der Verwaltungsprovinz. Unterhalb der Burg erstreckte sich die Marktsiedlung, aus welcher dann die Stadt entstanden ist. Unter der Herrschaft des hussitischen Hauptmanns Jakoubek von Vřesovice wurden die Peter-Pauls-Kirchen im gotischen Stil erbaut.

Die Stadt liegt am Rande des Böhmisches Mittelgebirges. Sie befindet sich 207 m über NN. Das Klima ist mild und trocken. Besonders markant für Bílina ist der aus Basalt bestehende Berg Bořeň (539 m). Es handelt sich um den größten Basaltkörper in Mitteleuropa.

Die Stadt ist untrennbar mit der heilenden Wirkung ihrer mineralhaltigen, alkalischen Heilquellen verbunden, deren Entdeckung nach Václav Hájek von Libočany (Chronist) noch vor dem 8. Jahrhundert datiert werden kann. Der Export des Wassers nach ganz Europa ist bereits für das 17. Jahrhundert belegt. Entscheidende Verdienste in Bezug auf die Nutzung der Heilquellen hat der Balneologe und Geologe Franz Ambros Reuss (1761 - 1830). Die Bäder und Heilquellen der Stadt zogen berühmte Persönlichkeiten an, wie Ludwig van Beethoven, Johann Wolfgang von Goethe, Alexander von Humboldt oder Karel Havlíček Borovský.

Zu den wichtigsten Sehenswürdigkeiten gehört das barocke Schloss des italienischen Architekten Antonia della Porta aus dem 17. Jahrhundert. Eine weitere Sehenswürdigkeit ist das Rathaus im Jugendstil vom Anfang des 20. Jahrhunderts. Bedeutende Plastiken sind die Mariensäule auf dem Markt in der Nähe des Brunnens und die Statue des Heiligen Florian, die den Marktbrunnen zierte. Beides sind Werke von G. P. Toscani. Ein Kleinod ist auch das Ensemble von Kurgebäuden im Neorenaissancestil des Architekten Sablick vom Ende des 19. Jahrhunderts. Interessant ist ausserdem noch das Wald-Café, das mit wertvollen Bäumen ausgestattet ist.

Heute ist Bílina eine von Bergbau und Glasindustrie geprägte Stadt. Eine wichtige Rolle spielen die Gesellschaft Severočeské uhelné doly und das Kraftwerk Ledvice. Die Textilindustrie ist durch die Filiale der Gesellschaft SEBA Tanvald und die Glasindustrie Splintex Czech Chudeřice vertreten.

Partnerstädte sind die Stadt Bilgoraj in Polen und Alés in Frankreich.

Vybrané ukazatele	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Ausgewählte Daten
Obyvatelstvo celkem	17 175	17 250	17 125	15 773	15 756	15 738	Bevölkerung
v tom:							davon:
muži	8 745	8 851	8 807	7 697	7 686	7 663	männlich
ženy	8 430	8 399	8 318	8 076	8 070	8 075	weiblich
Podíl obyvatel ve věku v %							Bevölkerung im Alter in %
0 - 14 let	17,0	16,5	16,4	17,2	17,4	17,3	im Alter 0 - 14
15 - 64 let	73,4	73,8	73,7	72,3	72,2	72,3	im Alter 15 - 64
65 a více let	9,7	9,7	9,9	10,5	10,5	10,4	im Alter 65 +
Index stáří	57,0	58,7	60,2	60,9	60,3	60,0	Altersindex
Celkový přírůstek	194	75	-125	-155	-17	-18	Gesamtveränderung
na 1 000 obyvatel	11,3	4,3	-7,3	-9,8	-1,1	-1,1	je 1 000 Einwohner
Hustota obyvatel na 1 km ²	530	533	529	487	486	486	Einwohner je km ²
Uchazeči o zaměstnání	.	1 388	1 363	1 437	1 699	1 745	Arbeitslose